М.Оспанов атындағы Батыс Қазақстан Мемлекеттік Медицина Университеті

Тақырыбы: Мәселелік бағытталған пакеттерді қолдану

Орындаған:Сандыбаева Ә.Ш. (113 “Б”)

Тексерген:Самбаева С.С.

Жоспар:

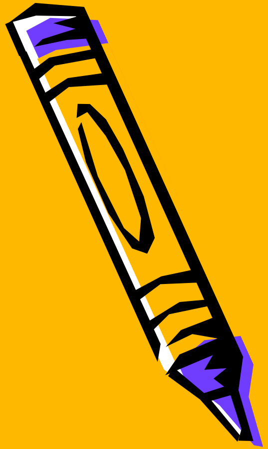

I. Кіріспе

II. Негізгі бөлім

1. Қолданбалы программалық жасақтама
2. Мәселелік бағытталған қолданбалы программалық жабдықтар

III.Қорытынды

Негізгі сұрақтары:

Бағдарламалық жасақтама ұғымы;

- *Жүйелік БЖ;*
- *Қолданбалы БЖ;*
- *Аспаптық БЖ.*

Бағдарламалық өнім (ағыл. Software; soft - жұмсақ және ware — өнім;орыс. Программное обеспечение - бағдарламалық жасақтама,) — компьютердің жұмыс істеуіне арналған компьютер бағдарламалары жиынтығы, яғни бағдарламалық жасақтама.

1) белгілі бір типтегі есептеуіш машиналарға арналған бағдарламалар жиынтығы; компьютерлерге арналған алгоритмдер мен программаларды әзірлеу;
2) пайдалануға қажетті мәліметтер мен бағдарламалық құжаттарды өңдеу жүйесі бағдарламаларының (программаларының) жиынтығы. Ортақ және қолданбалы бағдарламалық (программалық) жасақтама болып екі түрге бөлінеді.

Бағдарлама – магниттік тасымалдаушыда файл түрінде сақталып, қолданушының бұйрығы бойынша компьютер зердесіне жүктеліп, орындауға арналған машина тіліндегі нұсқаулар жиыны.

Компьютердегі бағдарламалық жасақтама құрамын бағдарламалық конфигурация деп атайды. Бағдарламалар арасында, физикалық буындар мен блоктар арасындағы сияқты байланыс бар – көптеген бағдарламалар өзінен төмен деңгейдегі басқа бағдарламаларға сүйеніп жұмыс істейді

Ақпараттық технология екі құрылымнан тұрады:

Аппараттық жасақтама (Hardware);

Бағдарламалық жасақтама (Software);

Үздіксіз өзарабайланыста жұмыс істейді

Бағдарламалық жасақтама (БЖ)

Жүйелі БЖ

Аппараттық жабдықтар жұмысын басқарып, жұмыс істеп отырған адамды қолданбалы бағдарламалармен байланыстырады.

Қолданбалы БЖ

белгілі бір мамандык саласында накты есептер шығара алатын программалар жиыны.
Олар белгілі бір мақсатта пайдаланылатын және әмбебап болып екіге бөлінеді.

Аспаптық БЖ

Бұл жаңа бағдарлама жазуға арналған бағдарламалық жүйелер.

Жүйелік программалар ЭЕМ-ның ақпараттық жабдықтар жұмысын басқарып, жұмыс істеп отырған адамды қолданбалы программалармен байланыстырады.

Жүйелік программалық жасақтаманың бір тобы операциялық жүйелер. ОЖ – компьютерлерді басқаруға арналған және қолданбалы программалармен байланысы бар нақты программа.

Базалық деңгей – базалық аппараттық құрылғылармен байланысуға жауап береді. Ереже бойынша, базалық программлар базалық саймандар құрамына кіреді және тұрақты жадыда сақталады.

Жүйелі БЖ

Базалық БЖ

Операциялық жүйелер

- MS-DOS
- UNIX
- WINDOWS
- CP-M
- PC-DOS

Операциялық қабыршықтар

- NC
- Windows 3.1
- DOS Navigator
- Far Manager

Сервистік БЖ

Дискілерді басқару және архиваторлар

Желіні қамтамасыз ету

Диагностика құралдары

- mouse.com
- keyb.sys
- display.sys

Антивирустық және т. б.

Операциялық жүйе компьютер іске қосылғанда шақырылады, компьютер жұмысын басқарады, құрылғыларын, аспаптарын тексереді-тестілейді, жедел жад пен дискідегі орынды бақылайды, қолданбалы программаларды орындайды.

- *Операциялық жүйе* – бұл компьютерді іске қосқанда жүктелетін және оның барлақ құрылғыларының жұмысын басқаратын арнайы бағдарлама *(Ермеков, Қараев 8 кл. оқу құралы)*.

- ОЖ – компьютердің аппараттық бөлігі мен қолданбалы бағдарламаларды, пайдаланушымен өзара әсерді басқаруды қамтамасыз ететін бағдарламалық орталардың жиынтығы

  (К.М. Беркінбаев оқулық).

- ОЖ – компьютер құрылғыларының үздіксіз жұмыс істеуін ұйымдастырушы және түрлі бұйрықтарды орындауы арқылы пайдаланушының машина жұмысын басқаруына жеңілдік келтіруші жүйелік бағдарламалар. *(О.Камардинов оқу құралы)*

Операциялық жүйелердің басты қызметі – бұл ресурстарды басқару, ол басқаратын негізгі ресурс – компьютер аппаратурасы

Операциялық жүйе құрамы.

- ***базалық модуль*** (ОЖ ядросы) – файлдық жүйелер мен программа жұмыстарын басқарады, оған жетуге жол ашады және шеткі құрылғылар арасында файл алмасу;

- ***командалық процессор*** – пернетақта арқылы түсетін қолданушының бұйрықтарын ашып оқиды және орындайды;

- ***шеткі құрылғылар драйверлері*** – осы құрылғылардың жұмысының процессормен келістілігін программалы қамтамасыз етеді;

- ***қосымша сервистік программалар*** (утилиттер) – қолданушының компьютермен байланыс үрдісін көпжақты әрі ыңғайлы етеді.

ОЖ интерфейстің бірнеше түрлерін қатамасыз етеді:

- бағдарламалық-аппараттық интерфейс;
- бағдарламалық интерфейс;
- қолданушы интерфейсі.

Интерфейс – (ағылш. inter – өзара, face – бет) қолданушы мен автоматты жүйенің орындаушы құралдарының арасындағы ақпарат алмасуды жоғарылату және орнату тәсілдері мен ортасы.

Қолданушы интерфейсін іске асыруы бойынша ОЖ

Графикалық ОЖ
(Windows; BeOS; OS/2)

- Басқаруда арнайы монипуляторлар қолдануға мүмкіндік береді (тышқан);
- Интерфейсі тәжірибесіз қолданушының пайдалануына өте ыңғайлы.

Графикалық емес ОЖ
(MS DOS; Unix)

- ДК басқару “бұйрық жолына” пернелік арқылы арнайы бұйрықтарды енгізу арқылы жүргізіледі;
- Жұмысты ыңғайландыру үшін қабыршық-бағдарламалар қолданылады (DOS Novigator; Volkov Comander; DOS Shell).

***ОЖ-ді* негізгі ерекшеліктеріне байланысты *жіктеу*:**

Бір есепті ОЖ әрбір кезеңде компьютерде адамға бір ғана есепті шешуге, яғни бір ғана іспен айналысуға мүмкіндік береді.

біресепті

Көп есепті ОЖ бір мезгілде бірнеше бағдарламаларды іске қосуға мүмкіндік береді (Unix).

көпесепті;

бірқолданушылы

көп қолданушылы

Бір қолданушылы ОЖ компьютерде тек бір ғана адамға жұмыс істеуге мүмкіндік береді.

Көп қолданушылы жүйеде әрбір қолданушы барлық информацияға және пароль енгізіп қана өзіне қатысты жеке информацияға қатынайды.

Көп қолданушылы жүйелер, мысалы Unix, бір мезгілде бірнеше қолданушыға бір компьютерде жұмыс істеуге мүмкіндік береді. Бұл жағдайда әрбір қолданушының жұмыс орнында *терминал* орнтылуы қажет.

Әрқайсысы өз терминалындағы бірнеше қолданушы бір-біріне кедергі келтірмей, бірін-бірі байқамай бір мезгілде бір компьютермен жұмыс істей алады.

Терминал компьютерден бірнеше метрде және бірнеше мың километрде орналасуы мүмкін.

ОЖ жұмыс режимдері.

пакеттік режимде (операциялық жүйе берілген бұйрықтар тізбегін автоматты түрде орындайды).

сұхбаттық режимде (жұмысы процессорды үзу мен *BIOS*-ты үзуді қолдануға негізделген).

Сұхбаттық режімде ож қолданушының бұйрығын күту жағдайында болады. Берілген бұйрықты орындап келесісін күту жағдайына көшеді. Осы аппараттық үзулерге сүйене отырып, операциялық жүйе өзінің жүйелік үзу кешенін құрады.

Қолданбалы программалық жасақтама - әртүрлі мәселелік аумақтардағы қолданбалы есептерді шешуді жасақтайтын жеке қолданбалы программалар мен қолданбалы программалар дестелерінен (ҚПД) тұратын программалық жасақтама бөлігі. Оның құрамына:

- жалпы мақсаттағы ҚПЖ;

- мәселелік бағытталған ҚПЖ;

- интегралданған ҚПЖ

кіреді.

Жалпы мақсаттағы қолданбалы программалық жабдықтар құрамына әртүрлі қолданбалы есептерді шешуге жиі қолданылатын программалық құралдар енеді, олар:

- мәтіндік редакторлар мен процессорлар;

- графикалық редакторлар;

- электрондық кестелер (ЭТ) процессорлары;

- мәліметтер қорын басқару жүйелері;

- электрондық презентациялар және т.с.с.

Мәселелік

Мәселелік бағытталған қолданбалы программалық жабдықтар - белгілі бір саладағы есептерді жүзеге асыруға мамандандырылған программалық құралдардың жиынтығы. Мұндай программалық құралдарға:

-   жобалауды автоматтандыру жүйелері (ЖАЖ);

-   таңбаларды айыру жүйелері;

-   статистикалық, қаржылық – аналитикалық жүйелер;

-   ғылыми зерттеулер жүйелері

және т.с.с. жатады.

Интегралданған

Интегралданған ҚПЖ – қазіргі уақыттағы ҚПЖ-ның қарқынды және қуатты дамып жатқан бөлігі. Олар – көп функционалды, бірнеше қолданбалы программалық жабдықтарды бір ресурстық қор негізінде жинақтап объектілер деңгейінде әсерлесулерін жүзеге асыратын дестелер (Lotus Works, Microsoft Office және т.б.)

Жалпы мақсаттағы

Жалпы мақсаттағы қолданбалы программалық жабдықтар құрамына әртүрлі қолданбалы есептерді шешуге жиі қолданылатын программалық құралдар енеді, олар:

- мәтіндік редакторлар мен процессорлар;

- графикалық редакторлар;

- электрондық кестелер (ЭТ) процессорлары;

- мәліметтер қорын басқару жүйелері;

- электрондық презентациялар және т.с.с.

Пайдаланылған әдебиеттер:

- Қазақ энциклопедиясы
- Орысша-қазақша түсіндірме сөздік: Механика / Жалпы редакциясын басқарған э.ғ.д., профессор Е. Арын — Павлодар : «ЭКО»ҒӨФ. 2007 жыл.